

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Helyben és postán küldve... Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újságilag 30 krajczár... Kéziratok vissza nem adtnak.

Aratási kilátásaink.

A múlt hó második felének s a folyó hó első negyedének hűvös és kellőleg nedves időjárása valódi csodát mivel áltolt földünk termékenységére nézve s már ma állítható, hogy rég nem volt oly egyszerű gabnaaratásunk, mint az idén lesz. S ezáltal annál jogosultabb reménytel tekinthetnek gazdáink az aratás fényes eredménye elé, miután ezáltal megmenekülünk egy tulhatalmas konkurrencziától, melytől évek óta annyit szenvedtünk s mely a magyar földművelésre végzetessé vált. A mint ugyanis már ma biztosan állítható: az idei gabnaaratás Amerikában oly rosszul fog kiütni, hogy a világrészenk nemcsak hogy kivitelre nem tellend, hanem kénytelen lesz igen jelentékeny gabnamennyiségeket saját szükségleteinek fedezésére Európából importálni. Ennek következtében az eme világrész buzatermelése által majdnem minden európai piacról kiszorított magyar gabna ismét visszanyerend előbbi jelentőségét. Ismét lesz igen jó árak mellett nagy kivitelünk, s hogy ez mit jelent hazánkra nézve, mindenki tudja, kinek alkalma volt meggyőződni, hogy a földművelés Magyarországon a vért képezi, mely az állam összes ereit telíti s szervezeteinek minden részébe életet és erőt szolgáltat.

Mert hiába! a sikeres földműveléstől függ még most is népünk minden rétegének jóléte; csak ha a földet mivelő parasztot juttatják kedvező aratási s árkonjunkturák viszonylagosan kedvezőbb anyagi helyzetbe: jut virágzásra kereskedelem és ipar is, emelkedik a forgalom és közlekedés, és telik meg az államkincstár is Magyarországon azért függ minden csaknem kizárólag a földműveléstől, mert hazánk csakis termelő ország, s ezenkívül más említésre méltó bevételi forrásunk nincs. Egész gazdasági létünk még mindig az időjárás szeszélyeitől függ, mint századokkal ezelőtt, s habár más bevétki kiaknáztatására is tagadhatlanul már megtehető az első lépések, még mindig nem vagyunk túl ama törekvések és viszonyok legkedvezőbb, amelyek egy kizárólag agrikulturnál élő államnak iparállammá átváltoztatását lehetővé teszik, s a mig ez be nem következik, mindaddig a fagy, a ruzsda s más elemi csapások határozó befolyással lesznek hazánk sorsára.

Pedig hazánk inkább, mint bármely más európai állam, azon kedvező helyzetben van, hogy mindkét irányban: úgy a földművelés, mint a gyáripár nagy tényezőinek birtokában a legmagasabb anyagi jólétet biztosíthatná magának. Hogy ezt eddigelé nem érthették el s hogy még mindig nem bírtunk a kizárólagosan földművelési állam színvonalán fölül emelkedni, annak okai részben politikai, részben ferde nemzetgazdasági viszonyainkban rejlenek, a melyeken változtatni, szerencsére, csak saját erélyünk s kitartásunktól függ.

Hazánk még sokkal rövidebb idő óta bírja azt az aránylag kevés állami önállóságot is, melyet a 67-iki kiegyezés megadott számára, hogysem máris kiheverhette volna azt a több százados elnyomatást és istentelen kizsákmányolást, melyet a bécsi politika legkedvezőbb földadatának vallott, — s ez gátolta meg népünk oly szaporodhatását is, mely egyedül teszi lehetővé egy élet- és versenyképes gyáripár kifejlődését.

Hogy kellő gyáripárnak is örvendhessünk, mindenekelőtt tehát önfentartási kötelességünk azon legfőbb akadályokat utunkból elhárítani, amelyek ugyszóval államiségünk fenntartását s veszélyeztetik. Amíg önálló vámterületünk s egyedül a saját érdekeink

alapuló nemzetgazdasági politikánk nincs, addig ne is álmodjunk, hogy Magyarország nemhogy gyáripár, hanem egyáltalában iparállam is lehet. Hogy az lehessen, hogy Ausztriával szemben alárendelt gyarmati viszonyunk alól mánakat emancipálhassuk, első feltétel: hogy népünk több politikai jellemmel s hazafisággal bírjon, hogy ne adja el szavazatát s ne küldjön oly jellemtelent s hazafiatlan embereket a képviselőházba, kik a képviselőiséget csak előnyös tüzletnek tekintik.

Míg e tekintetben gyökeres változás nem áll be, teljes lelkünkben örülhetünk, ha legalább jó aratásunk s jó gabnaárak lesznek, mert ez legalább képessé teszi népünket anyagilag egzisztálni, súlyos adóit leróhatni s adósságait jelentékenyen apasztani. Ezt pedig az idei aratás biztos kilátásba helyezi.

Balti hírek. A honossági törvény. A képviselőház közigazgatási bizottsága elhatározta, hogy Irányi javaslatának melőzést hozza a hazánk javaslatára — A millennium. A műbaratok körében gr. Zichy Jenő terjedelmes indítványt nyújtott be a millennium megünneplése tárgyában. — Jubiláló ezred. A temesvári 61-ik sz. gyalogezred, melynek tulajdonosa az orosz czár, tegnap ünnepelte meg 25-ik évfordulóját annak, hogy az ezred Sándor orosz czárnak tulajdonába ment át. Az ünnepeitlen a czár az orosz konzul képviselte. — A tiltakozó klerus. Gróf Csaky Albinak az elkeresztelés tárgyában kiadott rendelete ellen a rozsnyói egyházmegye jászói esperességi kerületének papsága is tiltakozott.

A nagy T.-vel csakugyan nem érdemes az idő szerit bővebben foglalkozni. — Mintha csak maga igazolni akarta volna szombati cikkünk hangját: a Debr. Ellenőr legközelebbi számában ismét egész durvaságával ront neki a függetlenségi pártunk. És vajjon miért a nagy T. ezen nagy haragja? Megint csak azért, hogy a függetlenségi párt nem hagyja oly könnyedén eljeleni a honossági törvény revizióját, a melynek szerinte — és itt aigha közel nem jár az igazsághoz — a böcs T. betű — főcélja a Kossuth Lajos állampolgárságának a megmentése. És ezt a czelt nagyon rosszulja a nagy T. Szerinte ez tulajdonképen kegyeletlenség Kossuth Lajos ellen, a kinek most a nagy T. colporteur-jéve szegődött, azzal vádolván a függetlenségi pártot, hogy nem praemumerál a Kossuth Iratira. Nem tudjuk, honnan veszi a nagy T. a maga adatait, csakhogy annyi bizonyos, mikép ez az állítás epp oly igaz, mint minden egyéb, a mit igazmondó tollalól különösen pártunkról olvashatunk. Szerencsére a Kossuth munkája kelendősegeket meg a T. ur magas proteciója sem árthat, valamint megvagyunk győződve arról is, hogy T. ur Kossuth előtt hiába demuncziálja pártunkat, a mi pedig neki egy kissé úgy látszik színtelen cselja lenett — noha nem tudjuk, eljut-e Kossuth elé az a hatalmas cikk, s ha igen, Kossuth elolvassa-e az olyan nyomtatást, a melynek egy nagy T. van elébe bigyészve. Van azonban ebben a cikkben egyéb is, az nevezetesen, hogy agyonvádol bennünket, a miert pártczélokra nem költöztünk. Ebben aztán veledlenül körülbelül igazat szolt T. ur is. Nem ám, mert hála a nemzet mindinkább világozó belátásának, erre nekünk semmi szükségünk nincs. Ha volna sem tennök. Mi ránk ugyan homi temesi leveleket ránk nem süthetne meg T. ur jóakarata sem. — Lapjaink megélnék a magok emberségéből, s embereink szivesea dolgoznák — bér nélkül is.

Országgyűlés. A képviselőház ülése május 17-én. A képviselőház szombati ülésében letárgyalta és elfogadta a görögnyelvi törvényjavaslatot részleteiben is. A 3. első szakasznál módosítványok adatait be s hosszabb discussiók fejlődtek ki. A 3-ik szakasznál Zay azt kívánta, hogy a görög remekírók a nem magyar tannyelvi iskolákban, ezek tannyelvi szerint készült fordításokban legyenek ismertethetők. Ezen módosítvány

mellett szavazott 48, ellene szintén 48 képviselő, így az elnök döntötte el a kérdést, még pedig úgy, hogy a Zay módosítványa ellen szavazott. A javaslat többi része változatlanul elfogadott. Végül K a s z i v e r interpellált Balik választása ügyében, mire gr. Szapáry miniszterelnök kijelentette, hogy legközelebb megadja rá a választ. Az ülés elején Baross miniszter betérteszt a vasárnapi munka-szünetre vonatkozó javaslatot, szintén az ülés elején választották meg a delegátusokat is, s az elnök ülés végén hirdette ki a szavazás eredményét.

Külföldi hírek. Thurn Taxis Heléna a hercegnő Regensburgban elhunyt. A hercegnő idősebb nővére a királynénak és anyja Thurn-Taxis Albert hercegné, József főherceg leánya vőlegényének. — A z o r o s z c z á r i p á r t július hó végére Koppenhágába várják hosszabb tartózkodásra. — A b o u l a n g i z m u s. A párisi lapok Boulangernek Laisanthez intézett levelét közlik, melyben a boulangierista bizottságot megszüntetnek nyilatkozza. — S t r o s s m a y e r p ü s p ö k Rómában a pápát egy ott alapított dészláv akadémia eszujének akarja megnyerni. — S t a n l e y — londoni hírek szerint — eljegyezte Dorothee Tennant festőnőt. — F o r r o n g á s B r a z i l i á b a n. Rio-Grande tartomány elűzte a kormányzót és a központi kormánytól függetlennek nyilatkozta magát. — A k i r á l y k ö z e l l e b b P r á g á b a m e g y. hogy a cseh nemzeti kiállítás szomorú nyissa meg.

Történelmi vizlat a XVI. századból.

Francziából fordította: Dr. Hegedüs Pál. (Folytatás.)
II. A részbenya.
Delakarlának van egy városa, melyet jogosan fekete városnak lehet nevezni, a mely általában oly sűrű füst által borítottatik, hogy ott az ember nem lát maga előtt három lépésnyire. — Ezen komor városból fáradságos uton juthatni, minthogy utja köfal s ércztörmelékes dombokon át vezet, ott az utcák és az utak feketék s minden, a mi látókörünkbe esik, fekete, kivéve a vizet, mely zöldes-sárga. A füst ott a tenyészetet megsemmisítette, hol a zöld pázsit helyett, kopár pusztaság uralkodik, a virágok kellemes illata itt nem élvezhető, helyette a kén állandó szaga terjed szét, — mindezek daczára a svédek e helyre feltékenyen büszkek.

Midőn Krisztina királyné e rendkívüli helyet meglátogatta, udvaroncjai ama felemeket nyilatkozták, ne hogy ezen erős szag a királynének kellemetlen legyen, de ő azonnal azt felelte: „adja Isten, hogy e füst itt soha se hiányozzon.” — E város Fahlu város a s e füst ama hírneves s gazdag rézbányából jön, mely a világ nyolczadik csudájának lön elnevezve. Fahlu e mogorva városában ha megállapodunk, két szép templom gyönyörködteti a szemet, rézzel fedett magas tornyaikkal, — a keresztény utazó hálát ad az Istennek, hogy az evangélium — áldott világozása tündöklik e mogorva helyen, honnan a természet szép viránya elenyészett; a drága érczek kiszámíthatlan kincsei allittanak elő e bányából, már századok óta, s elmondhatni, hogy Delakarlának, ezen réz és vasbányája, nemkülömben az ottani bérczek erdős tavainak halászata teszik Svédhon legfőbb gazdagágát.

Ha ezen bányát közelebbről akarjuk szemügyre venni, midőn a nyilas sorompóra könyöklünk, benézve a mélyedésbe, legelőször is egy sötét örvényszerű mélységet veszünk észre, a honnan meánydörgésszerű morajokat hallunk, a melyeket a távolról visszhang idéző s több halvány világozág tűnik el szemünk előtt, melyek a munkások által, hordozott fáklyák fényvilága, az ember szédül, midőn eme mélységbe letekint s hogy oda leszállhassunk, legelőször is a bánya szelén levő kis házikóba kell bemennünk, hol egy fekete vászon felőt kapunk, egy bőrvédőt és egy széles kalapot oly czéjből, hogy ruháinkat a füsttől és koromtól megvédhessük, ezekután ama világozág felé közeledünk, mely a távolból előttünk feltűnik s így érünk el ama tűzhöz, mely emlékeztetnélnéki idők óta ég, senki sem emlékezik amaz időszakra, midőn az felgyújtott; századok óta ég már ott e tűz s soha nem látta azt senki kialudni, midőn körülte a föld egyszer öszarozkadt s ott nem dolgozhattak, a bányászok akkor sem engedték azt eloltatni.

Most jönnék hozzáak a vezetők falyáikkal s magunk is egy egő fáklyát kezünkbe véve, kezdünk leszállani, a homályos és tekerényes lépcsőkön s megállapodunk ott, hol a föld felületétől 270 lábnyira leértünk, bárha a bánya mélyedése még alantabbra is leterjed. Ezen érczánya hasonló egy földalatti városhoz, melynek barlang úreihez s terméhez tekerényes utak vezetnek, — több mint

1200 munkás dolgozik ott naponta s az ott levő termek s átmenetek egyenkénti megtekintése, több napot vesz igénybe. A termek különös neveken valának elnevezve: a kincsterem, a korona, Oszkár fejedelem ösvénye, a fekete lovag, fejedelmi alma, észak csillaga, a király bérme, a rézvárakny stb. — A sziklák falai a legszebb színek tündöklének, midőn a vezetők fáklyáikat azokon végig húzzák. Midőn Gusztáv Adolf ezen termek egyikében volt, a hol a fénylő rézérczek őt mindenfelől körülvevtek, így kiáltott fel: „Melyik király lehet birtokosa egy ilyen teremnek, mint a hol most mi vagyunk?” A svédnek minden királyi s királynéi megtekinték a bányát, melyet IX. ik Károly a svédek szerencséjének nevezett s a legnagyobb termet Isten adományának nevezte el.

A bánya mélységében állandó hideg és setettség van, mely az ott tartózkodókra sokszor veszélyes, mert ha lábuk megcsuszamlik, a mi a nedves talajon előfordulhat, egy mély örvénybe eshetni le, — némelykor egyrésze a bányának összeomlik s a romok élve temetik el a szegény munkásokat, de ők Istenben helyezik legnagyobb bizalmukat s minden vasárnap a lelkes Fahlu templomban az istentisztelet végzetével a következő könyörgést mondja el: „Hálát adunk neked igralmas Istenünk a gazdag kincsekért s ama bőszes áldásért, melyeket számunkra a föld gyomrába s a sziklák belsejében rejtve tartasz, leborulva kérünk téged uram, tartsd meg számunkra ezentul is e drága kincseket. Oltalmazz s véd meg Uram minden veszedelemtől azokat, kik ama mély és veszélyes helyen dolgoznak s ha netalán őket a szüntelen fenyegető véletlen események érnék, hogy azokat bekével tudják eltűnni, a mi urunk Jézus Krisztus nevében. Amen.” (Folyt. köv.)

Vidék.

(Levelezés.)
H. Hadházi, május 17.

Szegény Hadházi!
Ösmerek egy városát, melynek határa meg van álvá majdnem mindennel, mit a természet szepet és hasznosat ez ember rendelkezésére bocsáthat.

Földjének egy része buzájával versenyre hívja föl a Kunság mezejét; szénája, mint a selyem — finoman szalás; homokos halmain bor terem, melyből a gazda minden évben ezreket szed föl; egyik része bejárja Európa művelt országait, másik része itt marad szivviditól; erdője fát ad tüzeléshez, szerszámhoz, eladáshoz — eleget; káposztája, krumplija, vize kitűnő van, főhöz r zabjára a szomszed uraság telivér lovai nyeritnek; árpájának száz, meg száz sildő gömbölyödik kövérre; s ráadásul, melyre más város annyi ezret költ évente — magas fekvésénél fogva — tiszta levegőt ad gazdagnak szegénynek, egyaránt ingyen, bőven! — Ez a város Hadházi!

S én mégis azt mondom róla: s z e g é n y H a d h á z i!

Fiai, mint a Babel tornya építői, egymással összebomláznak. Magasra tartják az esleire fent kést, melylyel az áldozatra szánt rendezett tannácsot meg a k a r j á k g y i l k o l n i!

Vannak fató bolondok, egy csufolják, hogy a e p b o l d o g i t ó k, kik házról házra járva kinalják a meggyújtott k a n o c z o t s v á l t i g e r s i t i k, hogy az a meleg, mely a felperzselt házból kinek-kinek jut, sokkal nagyobb előny, mint minő k a r l e h e t!

Boldogtalan Hadházi! Vigyázz, hogy boldogtalanszövetkezz, tevétra ne menj!

En, ki a t. szerkesztő ur b. engedelmével néha néha megkeresem e lapot levelemmel: úgy vagyok Hadházzal, mint a nyalánk gyermek a gyümölcsrel, elmegy érte nagy utra is, leszakajja, ha másé is.

Hát rám nézve is teljesen másé Hadházi.

De kérni a nyajas olvasó, mi ok vezérel hát arra, hogy én érdekeltem firkáljak?

Nem egyesek rábeszélése; mert hiszen azon egy-két barát, ki engem ott szeret, enyém fog maradni akár szabad életet fog folytatni ezután is Hadházi, akár ha kényszerzubbonyt kell is hordania.

Tollamat tisztán ama félrevezetett hadházi lakosok ezreinek érdeke vezérli, kiket rossz akarat, mások szép szemének való hitelges, ténynyalás — úgy látszik egészen el akar usztatni.

Téhat tudomásomra jövén, hogy Hajduvármegye közgyűlést fog tartani: magam is berándultam egy és más tapasztalatot szerezni a színellyre.

Megvallom, az a másfél nap nem volt meddő tapasztalataim öregítését illetőleg. Ter-

mészeten, gyűlés után, mőre pátrió, lőn nagy főispáni traktamentum.
Megvallom, sajátosság fogalmaim vannak nekem az ilyen főispáni ebédről. Akarva nem akarva, eszembe jutottak az állatseregletek a hol az állatszédítő győnyörködik állatainak lakmározásában.

Csak nem régebben láttam egy ilyen seregletet, hol képviselve volt az állat világ minden faja. Ott láttam a függetlenséget szerető oroszánt, melynek etetését maga a sereglet tulajdonos kezelte, s hogy feledtesse vele megrablott szabadságát — ő maga simogatta, sérénye közt gyöngéden babrálgatott.

Farkcsóvalva várakoztak az ólebek a hulladék után. Irtózva bámultam meg a kigyókat, pedig mérges fogaikat rég kitérdelte az állatszédítő!

Voltak aztán kis, akkor belekerült tanulatlan szarvasok, melyek felelően közeledtek a számukra dobott széna felé.

Előbb csak szálaltak, majd egészen neki bátorodva hálaán tekintettek a melletjük került nyájas szavu szeliditőre.

Szegények, mily drágán fizetik meg ezt a figyelmes gondozást! Mennyire szánja őket az ember!

Csak most veszem észre, hogy nagyon is eltértem attól, amiről szólni akartam a szegény Hadháztól.

Hát Hadházon, amint nekem tudomásom van róla, már régebben megindult a rendezett tanács ellen az izgatás. De még ekkor nem volt olyan nyilvános az agitáció, mint ma. Azonban volt egy minden tudomány, műveltség nélküli, egy pőre gatyában felöltött nagy marha — tartó ember, ki okvetlen szerepet akart játszani. Ezt itt a megyén kiszimatolták.

Volt idő, mikor a fentebb leírtam egyénhez egy igen előkelő uri ember személyesen közelített; s céljainak akként használta föl, hogy megígerte neki a rendezett tanács eltörlésében követendő eljárás megkönnyítését.

Ez volt az illetőre a szalma etetés vaskorszaka. Természetesen, miután fölhasználta a hatalom, hát egyet mosolygott a lóvá tett emberen. Ezután következett egy nagy bölc hallgatás.

Legújában újra észrevették itt Debreczenben, hogy ez a már előbb egészen meghódított ember, a kormánypartnak egy megcsontosodott tagja ellen elég merész felemelni szavát, tehát ismét megkezdett a szelidítési processus ellene. Az előbbi ígért, a rendezett tanács megszüntetése még mindig fennáll. — most már csak az a baj, hogy az előbb megszelidített egyén kezdte belátni, hogy mégis dicstelen dolog lenne egy hitvány mosolyt — meggyilkolni a városi tanácsot — s egy jó órában ellállott az elvűl kitűzött s az alku tárgyat képezett tanács eltörlésétől. Ez volt a pillanatnyi ebredés korszaka.

Mit tegyen hát a hatalom, hogy az egyszer megjárultat, újra elfogassa?

Tagadhatatlan zsenialitással, ki ez időszert a város élén áll s incarnatum kormánypartit is, tehát ezt igyekszik összehozni ama másikkal — azon igen bölc elvből indulván ki: les extremes ses touchent. Egyik muszájból kormánypartit, másik (higye akinek a fejébe fér) 48-as.

Az egyik nem akar rendezett tanácsot mert Maroti uram szerint is, több mint bizonyos, hogy ott ötdik kerekert tartani többé nem fognak, a másik nem akarja a rendezett tanácsot azért, mert mégis annyira nincs meg Hadház, hogy a tanácsban ő is számot szaporíthasson. Mindkettőnek pedig, megizmosodott elve, ahoz való hűsége — soha sem volt. Ők voltak Hadház szelirőszái, minden irányban

megéreztek — a legkisebb érdek-szel fuvallatát is.
Tehát ezt a két enyét láttam én a legközelebbi mult megyei gyűlésen a főispáni ebédén és pedig ahoz az átváltozáshoz vezető uton, amely átváltozás a beryónál a báb korszaka.

Ne higgyék a jó hadháziak, hogy e két megebedelt egyén közül, akár egyik, akár másik híve volna a reá bizottaknak!

Az egyik nem az, mert látja, hogy az egészségesebb áramlat őt elsodorja; a másik mert paraszt gögjenek így talál a nagyobbak közt tápiálékot; mindkettő egy meg nem ért fékely, mely ha kifakad, ezeket tesz koldussá. Az egyik igazi nem kormányparti, mert eise soha sem volt; neki mindégy a kilitásért akar ez, akár az; a másik nem igazi negyven nyolcas, mert ezen elvek emberét rég megtagadta, ilyen embert mi igaz negyvennyolcasok kidobunk magunkból. Így értek ezt az igazi, saját érdekeikben tisztán szemelött tartani tudó hadházi polgárok.

Ilyen emberek után indulni, szavakra hallgatni — bolondság!

Még egyet!
Az ötvenes évek utolsó felében, a debreczeni nyiregyházi vasut kiépítése sohase sikerült volna — ha egy némely né boldogító emberre hallgatnak a kezdeményezők. Igaz, hogy ezt később restelték az illetők; de tény, hogy így volt! A hetvenes években a kormányon azon tövös gondolata tamadt, hogy a járásbírósgot Hadháznak adja.

Sok pénz befolyt; a város emelkedett társadalmilag, tisztult eszméiben, gazdagodott az idegenektől behordott fillérekéből. Mg egyszer ismét támadt valami népboldogító s azt mondta: minek nekünk a bíróság; tartásuk kell! El is tették aztan mielőbb máshelyre. Ezután ismét történt a bamba ülés nyolcz napi gyászra, de már ekkor késő volt.

Eppen így lesz Hadház a mai népboldogító emberek eszméivel. Ma talán eltörlendőnek véli a tanácsot, holnap rimánkodva kéri majd vissza, csak késő ne legyen.

Ne higgyétek barátaim! Az a beszéd, mely ma úgy tetszik fületeknek: rut amítás; az a nagy község, melyről ma azt beszéltek, hogy a nap tiszta fénye, csak egy híderez fény, bűzhöd, rothadt levegő szőlőte, nem a paradicsomba, hanem az enyészett helyére vezérel.

Anyi szerencsés körülmény játszik közre Hadház emelkedésére, hogy a tanácsban csak egy kis vérfeliristítés, s a szegény nép ezreinek terhe megkönnyül; a város új létre kel; a petyhüdt akarát megérezzedek.

Még egyszer végül a hadházi negyvennyolcasokhoz!

A legnagyobb óvatosságot kövessék a kétes emberekkel szemköz; az ígerteknek ne higgyenek, ha meg egyszer olyan ósmert név is annak hirdetője. Minden nem egyenes politikai jelleműek h-tt embertől kerjék ki irásilag, a negyvennyolcasok elve szerint való eljárás kötelezettségét, hogy ha a szükség úgy kívánja, a világ elölt kiközösítések az, ki álutakon sántikál. A rendezett tanács mellett buzogjanak egy szívvél, lelekkel, mint a valódi demokracziának hívei; ezreknek érdekeit mozdítják ezzel elő; vagy ha lábat adnak tettenségekkel az ellenfeleik: ezreknek érdeket gyilkolják meg!

r. l.

HELYI HIREK.

* Városi közgyűlés. Meghívás, az 1890. évi május 21-en — szerdán — deléltől 9 órákor, a városháza nagytermében tartandó rendkívüli bizottsági közgyűlésre. Tárgyak: 1. Miniszteri rendelet a vasuti üzemeltetés-

nek Debreczenben elhelyezése tárgyában. 2. A „Korona” vendégó megvétele iránt tanácseli előterjesztés. Debreczen, 1890 május 18. Gróf Dégenfeld József, főispán.

* Junialis. A debr. függetlenségi kör és párt jun. hó 8-án nagy szabásu táncszüvegimel rendeznek a „Margit-fürdő” dísztermében. A rendező-bizottság, mely fele részben a függetlenségi kör, fele részben pedig a párt tagjaiból alakult, már megkezdte működését, s mindent elkövet arra néve, hogy a mulat s a lehetó legjobbra sikerüljön. A meghívók már nyomtatás alatt vannak, s rövid idő múlva szétüldének. Meghívókat nem kizárólag a függetlenségi párt, hanem más pártok tagjai is fognak kapni. A mulatságon jelen lesz Thaly Kálmán, Debreczen város 1-ső kerületének szeretett orsz. gyűl. képviselője is, ki jun. hó elején az egyházkerületi közgyűlésre Debreczenbe érkezik.

* A patronátus kérdése. Megemlékeztünk már azon egyezségről, mely egy részről Debreczen s. kir. városa, más részről Pedregrecz r. kath. egyház között kötöttek azon cézből, hogy a patronátusi kérdésből eredő vizálynak vége szakadjon. Bar illetékes oldalról felszólítottunk arra, hogy ne bolygassuk ezen kérdést s ne hallgassunk a „konkolyvetőkre.” még se mellőzhetjük hallgatással ezen ügyet, mert nagyon fontos elvi es anyagi kérdések sértenek meg az által, ha a tervebe vett egyezsége létrejönne. Volt ugyanis alkalmunk atólvadni ezen egyezséget egész terjedelmében s az egész egyezség azon beonyadást tette ránk, hogy az nem egyéb, mint Debreczen város részéről a patronátusi tehernek hallgatag elliserése. Mas czim alatt ugyan, de tenyleg megis viselni kellene — még pedig örök időkre — Debreczen városának a patronátusi terhet — minden elenszolgáltatás, azaz minden patronatusi jog nélkül! Természetes tehát, hogy mi az ilyen egyezséget nem helyeseljük.

* Olcsó hús. A fenti czim alatt vettük a következő felszólalást, melynek előzményét már ismertettük: „Czimednek bizonyára város tudomása van arról, hogy Debreczen város megszűrés, egy a vagonmarha vásárlása, mint a hús-kimerésze vonatkozolag is oly egyezséget kötöttek hogy a vásár a marha árakat, megszárszekeikben pedig a húskékat, kenyékekűdvök szertit határozhatják meg. A megszárosoknak ezen, csakis a maguk hasznát hajhászó egyezségének káros hatása már is jelentkezik, még pedig egyrészt abban, hogy a marha árát a vásárokon annyira lenyomták, hogy a gazdák eladó jószágukat valósággal elvesztöztetni kénytelenek, de másrészt abban is, hogy kizsákmányolják a hús-fogyasztó közönség is, még pedig nemcsak az által, hogy a vagonmarhának hallatlan olcsó ára daczára napról-napra dráguló húst kénytelen fogyasztani, de meg azért is, hogy kénytelen olyan húsval melegeledni, a minőt az összegezett megszárosok kimerai, magukra nevezé hasznosnak látnak. Ezen helytelenség alaposan csak is úgy lehet segíteni, ha a megszárosok példán indulva, a károsítottak, tehát a gazdák és hús-fogyasztók szünet egyezsége lépnek, s olyan intézkedéseket tesznek, hogy a gazdák megkapják vagonmarhájukat azt az árt, a mely mellett ők is megelhetnek, a hús-fogyasztó közönség pedig a mostani amugy is olcsó áraknak megfelelőleg, a maiul tetemesen olcsóbb, s még hozzá jobb húst is kapjon. Hogy ez nem lehetetlen, s kitűnik abból, hogy a körülöttünk fekvő összes községekben, mint-hogy a megszárosok összezerződve nincsenek, amellet, hogy a vagonmarhat magasabb áron lehet eladni, a hús kibokkolt 10—14 kral olcsóbb, hogy pedig rosszabb nem lehet, mint a minőt a közönségnek itt kell fogyasztani, azt a városunkban mert hús silányasága, s a nyomtatek mennyisége mellett, bizonyítgatni

is felesleges. De másrészt az is bizonyos, hogy tenni kell valamit ebben a dologban, mert ha a megszárosok már egyszer hozzáfogtak, ki is fogják használni hatalmukat s nem elégezenek meg azzal, hogy a hús árát felvittek 33—44, sőt 52 krra, de follogják vinni még magasabbra is, vagy is feszítik a húrt, a meddig lehet. Ennek a helytelenségnek kivánnak véget vetni az alírt társulatok, midőn a nyereszkesedés kizárásával, a hústermelő gazdák és a hús-fogyasztó közönség érdekeit egy, vagy a remelt nagy érdeklődés mellett, megfelelő számu megszárszek föllállításával, összegegyeztetni feladatukul tűzték ki. Hozzáfogva ezen munkánkhoz, nem kecségetjük a közönségünk fenyes, utóbb be sem váltható ígertekével, mert ismerjük a terv kivitelének nehézségeit, de ép azért, mert számolva a kezdet ezen nehézségekkel, azon megnyugtató ígertetet tehjük már eleve is, hogy vállalkozásunk mellett veszíteni nem szándékozunk, hanem csak is nyereszkes, még pedig annál többet, minél számosabban fognak sajától felfogott érdekekben a tervezett hús-fogyasztási szövetkezetbe belepenni. Minthogy tehát meglepetéseket szerezni egyáltalán nem szándékozunk, ezen körlevélünk csak is előzetes értesítés, melyel a hús-fogyasztó szövetkezet föbb elveit, megállapodásait a közönség tudomására hozni szándékozunk, még pedig azon cézből, hogy az érdekeklet időt nyerve, az arra, hogy a mai napotól számított negy nap múlva kibocsájtott és hazánkent elhordott gyűjtő izek aláírását kellő megfontolással eszközölhessék. Igaz ugyan, hogy az alul jegezett testületeknek már nevében is kellő biztosíték van arra néve, hogy mindeu mellékes cél kizárásával, csakis a közérdek előmozdítása célozotatik, de azért közöljük itt is a szövetkezet előzetes elvi megállapodásait: 1. A szövetkezet tagja lehet minden oly debreczeni lakos, ki aláírásával kötelezi magát arra, hogy marhabús szükségletet egy évig a szövetkezet megszárszekéből szerzi be. 2. Min ezen szövetkezet tag 5 frrtal járul hozzá a szövetkezet alapítójéhez, mely összeg azonban, ha az eljárástól 3 havi előzetes fölmondás mellett kiépel, járulékaival együtt visszafizetetik. 3. Minden szövetkezeti tag kötelezi magát, hogy az aláírásai nyelűtötet havi legkisebb hús-szükségletét elviteti. A legkisebb hús-szükséglet megállapítása minden tagnak teteszeresébe bizatik. E szertit tehát szemmelé teher a szövetkezeti tagokra nem haramlik, a havi hús-szükséglet kimutatása is csak azért szükséges, hogy számítást ihessen tenni, mennyi a megszárszek napi szükséglete s hogy hány megszárszek állitassék föl. A hús minőség szerint osztályozva fog áruftatni s így, minthogy csakis jó marha lesz vagy, a különböző igényeknek is elég lesz tőve. A részletek megállapítása azon időre hagyatott, midőn a szövetkezetbe való részvétel mérve ismeretes lesz. Ezekután a kezdeményezést a közönség megfontoló figyelembe ajánva, az érdeklődőket arra kérjük, hassanak közre, hogy minél többen lépjenek be a szövetkezetbe, mert annál nagyobb eredményt fogunk elérhetni, minél többen leszünk. Debreczen, 1890. május 16-án. A tisztviselő egyesület elnöksége. A gazdasági egyesület elnöksége. Az iparosok elnöksége.

* Veres rabló-gyilkosság történet szombaton éjjel Búd-Szent-Mihályon. Dogaly nagybirtokos házara rablók törték, s miután pénzet átadni vonakodott, a rablók megölték. A veres eset részletei a következők: Dogaly nagybirtója volt Kornis nyiregyházi nyugalmazott kir. törvényeszeki elnöknek, ki nejevel együtt B.-Szent-Mihályon lakott a Dogaly házában. A fentemlített éjje 5—6 rabló tört a házra, egy rabló bement a szobába, a többi pedig őrt állott. A rabló előbb a Kornisek

ruházták fel őt, mint hasznos iparának többi mivelőit.
Háuem az is igaz, hogy bizonytalan szinű szemével igen barátságosan tudott valakire nézni s egész tekintete becsületes ösztinességű tanuskodott.
S mikor egykét elejtett szóval tudtul — adta, hogy ő már világrészünk minden nagyobb városában megfordult 10 éves kora óta, sőt tengerre szállva, az új világ részben is piacot csinált a magyar iparnak, Jambor uram ugyan csak megveregette a drots vállait.
— Hat most hova tartasz öcsem? — kérdezte barátságosan.
— Haza gazduram Arvavármegyébe.
— No de a pünköszt szent ünnepejt jó keresztény ember módjára csak te is megünnepeled?
— Haj, gazduram! szegény vándorló embernek nincs ünnepejt vasárnapja.
— De bizony innen nem érszünk, Janó öcsem. Ma itt hálsz nálunk. Legyen egy jó estéd s egy nyugodalmas éjszakád teneked is.
— Ugy, ugy, — toldotta meg Trézi asszony.

Buzsuk Janót ott fogták a Világoson. Szivesen maradt. Ugy is ritkán akad ilyen derek, jószívű emberek; hiszen ha valahova éjszakák a bekérezkedik, igen szokszor gorombán utasítják els esőben, viharban gyakran kell az Isten szabad ege alatt töltenie az éjszakát.

(Folyt. köv.)

A „DEBRECZEN” TÁRSZÁJA

Buzsuk Janó pünköszt királysága.

Rajz. Irta: Benedek János.

A mint a „Világos” alá ért Buzsuk Janó, a drotos tot, mégis csak nagyot dobant az ő szíve.

Rövidebbre mérte hatalmas lépéseit s elkezdett a felől füstölögni: mit keres ő itt a „Világos” környéken? Micsoda forgó-szel hozza őt vissza minden istenadta pünköszt ünneperre erre a paradicsomi tájakra? Micsoda jussa van neki ahoz, hogy ő minden áldott esztendőben már itt az alantas földi nyomorúságában előre ellop két napot a mennybeli üdvösségből; bővölködik mindenben, a mi csak szemének-szájának jól esik; szóval nagyobb ur ezen a két áldott napon a királynál, sőt még talán egy szolgabírónál is.

S hogy annal zavartalanabban elmélkedhessen e gondolat fölött, — e n g e d e t t az akács cserjek árnyékában duzzadólag emelkedő fű-barony hivatásának; kényelmesen elterült ezen a fain puhapárnán s meglakult szinű cserrep-pipájából bodor-füstöt eregetve, úgy emelkedt az ábrándképek gyönyörűségében, mint egy tőzök basa.

Furca historája van annak a dolognak, a mi Buzsuk Janót a „Világos” pusztához lalaczoja. Csak-hogy Buzsuk Janó ennek a lalacznak miademi szemet egy-egy pünkösztirőszának kezzeli s mikor itt jár a Világos környéken, akkor olyan szelid lesz ő, mint

a bárány; olyan boldog mint az angyal; s ha már természetében nem volna minden indulatát szívének kérge alatt ugyancsak jól elrejtve tartani, hát akkor azt se tudná: sirjon-e, vagy neveszen az ő nagy boldogságában?

Régen volt biz az, a „Világos” környékén talál már el is felejtettek s legfeljebb csak mese-számban emlegetik, mikor Buzsuk Janó legelőször a Világosra vetődött. Maga se tudja, hogy került ide; de anyai bizonyos, hogy valami jószágos szellem vezette őt erre a vidékre.

Akkor is pünköszt szombatja volt, mint most; s Buzsuk Janó még most is jól emlékszik arra, mikor a Világos pusztá homokos országútján kifiradva ott az országút mentén emelkedő dombon abba a kis pusztai csárdába betért. — Barátságos kis csárda volt az; látogatott pihenője az erre járó utasoknak, sőt a nyirseg szegény legényérek is. Azt is Világosnak hívták a Világos pusztáról, de meg arról is, mert ott a domb tetőjében az egész környéken erre a csárdára vetette a nap mindig a legelső meleg sugarat s ettől vett bucsut legutóljára; egész álló nap meg úgy elárasztotta jó ékony fényével, hogy nyári időben ki sem álltak volna tikkasztó hevet a csárdalátogatók, ha Jambor uram, a csaplóros szellő lugással s akáccossal nem gondoskodik jó hűvös árnyékról.

Jambor uramnak a Világos kocszmárosának összes vagyonát ez a kis csárda, meg a többében elterülő kis zöldes kert es majorság képezte.
Mig Jambor uram a csárda igazi jó boraival szerzett családjának kenyeret csárdáj-

lakásába is adott átment a tállyába. Nyissa föl gályát szőlőre. Dog rablók az irányul nyomkra.

* H. menyi való seld-válasz becsült képletségi es társanaki város polgármeyen M. Uzonyi Péta a melyek lag Somo polgármeste díjesség me a jólléség közönsé me váaulását s t. a. A végmiután Sou ellenjelölje ki a julius tásból. Ez képviselő vá és 48-as s rai meg n eddig. E tá lezőnk tolla közlünk.

* Tüzo lóban a köze seld-válasz egyesületnek közsébeben szövetkezet minden irau vest siker ber 3-kán n sajnos — es keyviselőke s Debreczen tuzoltó szövetkezt az Snuuel id. e jara tuze ki varmegyebeli parancsnokk itessék magok tartandó gyű mejelent eg is képviselt advan a köz kétségen kiv úgyre néve.

* A n jótékonycaél en tartott kö határozatava telken 30 a árvalah épi midazon epi építésere vál veseiteket es 15-ik napjag urhoz (fősök den közlebbi sak be. Meg les jóvalhaga nak díjaztat en. A szükeb Veres ne egyleti elnök.

* Phono fele legújabb d. e. 11 óra ettermeben a genialis tálsékeit beletp is gyönyörköd.

* Orfeum dég gondoskól me, most is S bagyta nyugott ett egy jóköl tátsára. Ez o kalmas a szóra művészek a m sorban a Re tán Mil H a r francia eneke sikert aratak. enekesű egés nemkülönben d es Ba u m Egyzóval ez maga nemeben szakozást ny velőkének.

* A debr mar többször e a debr. realis deke azt kívá rán is kiegés különösen mo üzletvezetősége hozzák, nagy j

lakásába tört s pénzt követelt. Kornis át is adott 1200 frtot. — Ekkor a rabló átment a beteg fekvő Dógály lakosztályába. Dógálytól azt követelte a rabló, hogy nyissa föl a vasaládát. Miután azonban Dógály ezt nem akarta megtenni, a rabló Dógálynak szájába illesztette a pisztolyt s elütötte. Dógály rögtön szörnyet halt. — A rablót azután elmenekültek, s bár több egyénre irányul a gyanu, még eddig nem akadtak nyomukra.

* H. Bőszörményből. A hajdu-bőszörményi választó-kerületben nemcsak a képviselő-választás lesz. A város mostani nagyrabecsült képviselőjét, Somossy Bélát, a függetlenségi és 48-as párt jeles tagját, polgáraitársainak általános bizalma és szeretete polgármesteri állásra jelölte ki. A napokban a város polgársága nagy népgyűlést tartott, a melyen M. Szabó Mihály, Ránky Béla és Uzonyi Péter tartottak lelkes szónoklatokat, a melyek hatása alatt a polgárság egyhangúlag Somossy Béla képviselőt kiáltotta ki polgármester jelöltnek. Rögtön egy nagy küldöttség ment Somossy lakására és felajánlotta a jelöltség elfogadására. Somossy meghatározta magát a bizalom ily nagy mértékű nyilvánulását s a jelöltséget elfogadta. A végrehajtó bizottság már megalkotta s mintán Somossyynak a maga akadémiájához ellenjelöltje, bizonyára győzelmesen kerül majd ki a július második felében megjövő választásból. Ez esetben szeptemberre meg lesz a képviselő választás is s bizonyos, hogy a függés 48-as zászót H. Bőszörményi derék polgárral meg magában fogják lobogtatni, mint eddig. E tárgyra vonatkozólag rendezve levelezünk tollal közelebbi részletes tudósítást közlünk.

* Tűzoltó szövetség. Örveadetes, és valóban a közérdeknek megfelelő szövetség létrehozásán fáradozott a mi derék önk. tűzoltó egyesületünk, a menyiben vármegyénk 19 községében tartó tűzoltó egyesületei közti szövetséget létesített a tűzoltó intézmény minden irányu emelése érdekében. A törekvést siker koronázta. Már a múlt év november 3-án meg volt az első gyűlés, melyre — sajnos — csak 9 község tűzoltói küldtek el képviselőket, kik aztán ki is mondták, hogy „Debreczen szab. kir. városi és hajdúvármegyei tűzoltó szövetség” czimben szövetszünk, megalkotva az ideiglenes tisztikat, Boczkó Sámuel városunk readórfőkapitánya és tűzoltó egyesületünk főparancsnoka elnökléte alatt elfogadták az alapszabály-tervezetet, mely a miniszteriumtól helybenhagyva már megérkezett. Így hát mi sem akadályozza e szép czélú szövetség végleges megalkulását, s Boczkó Sámuel elnök f. év. június hó 8-dik napjára tuzte ki a gyűlést, s fel lett hiva minden vármegyebeli tűzoltó egyesület, — hogy főparancsnokaikon kívül 2-2 taggal képviseljenek magokat. Reméljük, hogy a június 8-án tartandó gyűlésen nem csak a múlt gyűlésen megjelent egyesületek, de az akkor elmaradtak is képviseltetni fogják magokat, ezzel is jelet adván a közérdek iránti fogékonyságunknak, mi kétszegen kívül a legjobb hatással leend az ügyre nézve is.

* A nőegyleti arhaváz. A debreczeni jótékonycélnő egylet folyó évi május hó 11-én tartott közgyűléséből 2. szám alatt kelt határozatával N. Péterfia-utczán levő tres telken 30 arvaleány befogadására alkalmas arhaváz építést mondván ki: felhívatnak mindazon építész urak, kik ezen arhaváz felépítésére vállalkozni ohaítanak, hogy költségvetésüket és tervrajzaikat folyó évi június hó 15-ik napjig Györy Elek egyeteli pénztárnok urhoz (főiskolai pénztárhelyiségen) — kinek minden közelebbi részlet megtudható — nyújtsák be. Megjegyeztetik, hogy csak a közgyűlés jóváhagyásával elfogadott tervezetek fognak díjaztatni. Debreczen, 1890. május hó 17-én. A szűkebb-körü bizottság megbízásából: Veresné Szathmáry Teréz nőegyleti elnök.

* Phonograph Debreczenben. Az Edison-féle legjobb szerkezetű phonographot holnap d. e. 11 órakor a „Bika”-szálloda kisebbik éttermében egy szűkebb körnek bemutatják; a genialis találmány csodáiban azután — mérsekelte beletépi-dij mellett — a nagy közönség is gyönyörködhetik.

* Orfeum. A debreczeni közönségről mindig gondoskodnak, hogy meg se unja magát. Ime, most is Szikszai-vallalkozó szellemét nem hagyta nyugodni ez a törekvés és összekertített egy jökevény társaságát a közönség mulatására. Ez orfeum minöten tekintetben alkalmas a szórakozásra, mert tagjai ugyszólván művészek a maguk nemében. Ott van első sorban a Reyder korcsolyázó csoport, aztán Mil Haime és M. D'Argezt francia francia ekeekesek — kik Budapesten is nagy sikert arattak. A tíz éves Dörlich Miczi ekekeső egésze meghódította a közönséget, nemkülönbén Bud a júlika magyarekekeső és Baumgartner Heléna tánczosnő. Egyszóval ez az orfeum a mellett, hogy a maga nemében magas színvonalon áll, pompás szórakozást nyújt az ily fajta előadásokat kedvelőknek.

* A debr. realiskola. A kormány — mint már többször említettük — államotani akarja a debr. realiskolát. Debreczen városának érdeke azt kívánja, hogy még nagy áldozatok árán is kiegészíttessék a realiskola, melynek különösen most, midőn az eszakkelteli vasut üzemeltetését és igazgatóságát Debreczenbe hozzák, nagy jövője és feladata van. Ugy de

Debreczen város mindeddig vonakodik teljesíteni azon feltételt, melyet a miniszterium az államotás esetén követel. A fővárosi sajtó is figyelemmel kíséri ezen ügyet s csudálkozik Debreczen város szűkebbülésén. Mi is egyetértünk például azzal, a mit a „Pesti Napló” tegnap számában ez ügyre vonatkozólag ír: „Említők — írja a „P. N.” — hogy a debreczeni csonka realiskola államotása és kiegészítése érdekében tárgyalások folytak. Azóta olyanforma tudósítást olvastunk, hogy a debreczeniek nem igen hajlandók elfogadni a kormány feltételeit. Sajnálunk, ha így történnek. Nemcsak azért, mert a debreczeni realiskola mai állapota tarthatatlan s egy modern felszerelésű új középiskola határozott kulturális szükség és nyereség volna a nagy magyar városra; hanem azért is, mert a kormány ajánlata távolról sem követel Debreczen városától olyan áldozatokat, melyeket az minden nagyobb megerőltetés nélkül nem tejsíthetne. A miniszterium kívánása ugyanis nem több, mint hogy a város emeljen megfelelő új épületet s járuljon a főrealiskola fenntartásához évenként 9000 forinttal. Szűkebbülés volna a várostól meg nem tenni egy fontos kulturintézert annyit, a meanyit megtett sok kisebbet?”

* Személyi hírek. Budaháza y Miklóst, a városi házipénztár volt irnokát, pénztárnokká választották a csapó-utczai takarékpénztárhoz.

* Vízbeftal gyermek. Koh n Ágáoz 11 éves tanuló harmadikaj fűrdeni ment ki a gözmalmi tohoz. Ó megat be legelőszőr a vízbe, de a lejtős feneken megcsuszott és elbukott. A víz nagyon meleg volt s elbágyasztotta a gyermeket, ki eleinte vergődött a part felé, aztán kimerült és mielőtt segítségére mentek volna megfulladt. Holttestét tegnap boncolták fel a közkórházban.

* Kereskedelmi akadémiánk arüsméi muzeuma e napokban ismét kiválóan szép colleciókkal gyarapodott; külföldi export cikke osztályába megérkezett a Smyrnában székelt osztrák és magyar consuluat adományozásából az ottani kivüli kereskedelmet jellemző 74 minta; hazai osztályát pedig a magyar czukoripar részvény társaság fő kja Szerencsen a czukorgyártást egész folyamataban feltüntető beces gyűjteményrel, és a m. kir. pénzügy miniszterium hazánk donány-fajával levelekben s magban ajadékozta meg. A kereskedelmi akadémia felső (III) évfolyamának növendékei f. hó 19-23 napjau tesznek osztályi vizsgát, a kik ezt sikerrel megállják, jun. hó 2-4 irásbeli, s 16-18 án szóbeli-eretttségvizsgára vizsgára bocsáttatnak. A szakvizsgálatok az erettseg idején tartatnak meg.

* Az árvakert. A mai postával 6 azaz hat o. e. frtot kapunk Dr. Major Endre arühölytől Jász Árokzállásnál. A nemes szivü urhölgy arra kér fel bennünket, hogy juttassuk e pénzt a debr. árvaházhoz azon czelből, hogy egy napon, midőn az árvák setájukat vegzik, a szabadban e pénzből megtanúsztatásanak. Midőn a fentirt összeget nyilvánosan nyugtáznak, egyszerűsint tudatjuk, hogy a hat frtot Veresné Szathmáry Teréz urhölgynek, a debr. jötekonny nőegylet elnökének küldtük el, hogy az adományozó kívánása szerint a nőegyleti arhaváz növendékei részesíttessenek valamely napon az uzsonnában.

* A fűrdő-saison előtt. Akác-virág illatával van teli a fölmelegedett májusi levegő. Árnyekot keresünk s a nap tüzeben már megerert az ideén is a jelszó: Fűrdőre! S hallat-zik a hangulatnak egy-két józú megnyilatkozása.

Megbarult a májusi naptól akár egy szenes, a derek ur, a kire ma rajszet egy maliczióus ismerőse: — Az istenért, taa beteg, hogy olyan rosszul néz ki. Kapadozott a megfogyatkozott fiatal ferj a magától bővült gunyáján: — Igaz, igaz... de majd helyre hozom a nyári idűléssel. — Fűrdőre megy talán? — Nem mehetek az üzletlő. — ? — A feleségemet küldöm fűrdőre.

* A debr. gazdasági egyesület folyó évi június 29-én a nagyerdőn lódijazást rendez, a melyen külön csoportban az istálózott s külön menesbeli lovak, meg pedig a kanczák csikóval, továbbá 3 és 2 éves csikók is fognak díjaztatni. Díjaztatni fognak továbbá meg az 5 vagy 6 lóval előállított gazdasági fogatok is. A díjak aranyak és oklevelekkel állanak. A részletekről annak idején a falragaszok adnak fölvilágosítást. A debreczeni gazdasági egylet elnökeje.

* H. B. V. A batvan utczai vásártéri közüti vasut részvenytársaság részéről az 1889. évről szóló ideiglenes szabadjegyek ervénytelenné váltak, mivel a folyó évi május 15-én kiosztott új szabadjegyek adataik ki; folkéretnek a t. szabadjegyeket, hogy jegyeiket magokkal hordai s azt az ellenőrt, és a kocsivezetők kívánatára fölmutatni sziveskedjenek, maskülönbén a menetdíj felzetésére kötelezhetők.

Lóvasuti csárda. Ilyen is van már Debreczenben. A lóvonatu vasut egyik kalauza ugyanis a baromvásártéren, a vasut végső pontján, egy kis vendéglőt nyitott, melyben sör és bor, továbbá hideg étkek kaphatók. Okos gondolat volt ez, mert azok, kik a lóvasuton kirándulnak, találnak egy kis üdülő helyet, melyet eddig a közönség sajnosan nélkülözött.

* Hangverseny. Thomán István zene akadémiai tanár zongoraművész, Liszt Ferencz egyik legkedvezőbb tanítványa és Takáts Mihály, a magy. kir. operaház tagja által a „Bika” szálloda dísztermében folyó hó 21-én, szerdán rendezendő hangverseny másora: 1. Beethoven, Sonáta 31-ik mű. D. moll. Thomán. 2. Bizet, ária Carmentól. Takáts, 3. a) Chopin, Lengyel dal. b) Stavenhagen Caprice. c) Moszkovsky, Tarantella. Thomán. 4. Schuman, két gránátos. Takáts. 5. a) Liszt, Szerelmi álom. b) Paderensky menuet. c) Liszt, 6-ik Rhapsodia. Thomán. 6. a) Ábrányi, Mire ragyog... b) Lányi, Nem bitted... c) Lányi, Debreczeni legénygyalogok en. (Népdalok) Takáts által. Jegyek előre válthatók: László Albert könyves és Szentkirályi és Kalenda diszmu-aru kereskedésében. Kezdeté esti 8 órakor. A nagy művelzetet igéro estelyre újból felhívjuk a közönség figyelmét.

* Lövészet. Az 1890. május 18-án tartott lövészetben díjak nyertek: legjobb mely lövéssel Füst Odón 1 db 2 frtos tallért, legtöbb körlevéssel Kovács Gyula 1 db 1 frtos tallért.

* Az Érmellékről. Vettük a székellyhidi önkéntes-tűzoltó-egylet parancsnokságának 1889. évi jelentését. E jelentés szerint az 1889 ik évben 15 gyakorlat és 1 szakvizsga tartatott, tizeset pedig 2 fordult elő. Az egylet aug. 11 én ünneplte meg 10-ik évfordulóját. Az egylet évi bevételé volt 403 frt 93 kr., — a felszerelvények értéke 3518 frt 34 kr. Az egyleti tagok száma: a lapító 5, pártoló 41, működő 129. — Az egylet, melynek parancsnokai Pankert Mihály és Fándly József, a legvirágzóbb vidéki tűzoltó egyletek közé tartozik.

* A debreczeni iparoskör közgyűlése — melyet tegnapra hívtak össze — elhalasztott június 1-ére.

* Gazdasszonyoknak. A közeledő pünkösd-ünnepek alkalmából tiszteit olvasóinknak szives figyelmébe egy kitünő mázolószert puhá padlószőmárra bátorokunk ajánlani. Ugyanis Keil Alajos padlózat-fényment, mely igen szép fényes, — kitünően takar, a mellett gyorsan szárad és rendkívül tartós. E Keil Alajos fele padozat-fénymaz Debreczenben kizárólag Szepessy Antal utódainál, Szent-Királyi és Kalendánál kapható.

* Tartós gyógyszer. Fájdalmas csuszál a derek testrészek és a forgó kőszvényes bántalmainál a Moll-féle francia borszeszes sóval való bedörzölés sikerrel használattik. Egy üveg ára 90 kr. Széküdes naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. kir. udv. szállító által Bees, I. Tuchlauban 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérénd az ó gyári jelvényével és aláírásával.

Erről a ról.

— A diák-majális. — Sok mindenféle „esemény” törtéaik nagy Debreczen városában, melyeket a krónikairó mind felvesz egykor a pennája hegyére — s bizonyára az idősebb események rovatában nem fog ekkor kimaradni a diák-majális. Hiszen korszakalkotó volt ez a majálisok történetében.

Már a kitűzött időre, nyolcz órára tele volt a terem szine-virágjával a debreczeni szép leányoknak s a jökevény diákok ailig gyöztek már elvárni, hogy a Magyarifükk razenditsek azt a szivetvidőt, lelket-ebresztő nótákat s mikor a szárazfölből kiröppent az első hang, az arany fiátság egy pillanat alatt tánczba kapott és járta tüzrel, lelkedéssel.

A szép tánczosnők bezeg nem árultak itt petrezselymet sohasem! Volt mindenkinek annyi tánczos, a meanyit szeme, szive kívánt. Mindjárt az első csárdással „jól kezdtek”, mert kileacszer újrázták meg.

Öröm volt nézni azt a sok szép fiatalágot, a Magyarfi fiúknak majd kiugrott a szivük örömköben. Dicsőségnek tartották ök azt, hogy a nemes ifjúságnak ök muzsikálnak, — de meg is rángattak am azt a vonót módjával s türellemmel, míg csak azt nem moadták: elég, s az pedig soha nem történt meg kileucz-tiz új r a e r r ö l.

A kör-tánczok is pompásan sikerültek, s olyan négyes kolont, a melyen itt volt, nem mindég lát az ember. 152 pár állt fel négyesre, és tánczoltak igazi kellemmel.

Szűnet után a diák-csárdást zendítették rá, s erre olyan kitoró kedvel tánczoltak, hogy 12 szer újrázták meg, s még akkor is panaszkodtak, hogy: piczi volt.

Igy tartott ez kora reggelig, midőn egyszerre csak kioltották a lámpákat, s nappali viláosság áradt szét a nagy teremben, de

bizony még akkor sem jutott eszébe senkinek a hazamenetel. A mamák hiába kapacztálták a lányaikat, nem használt semmit: a diák-majálison a lányok paraacsoltak a mamáknak.

De hát mindennek van vége. A táncz elfogyott, a lányok hazamentek, de oly nehezen esett ez nekik, hogy csak egy szóba kerül, és ott maradnak szivesen, aztán előlről kezdik az egész majálist, melyek emlékét hogy sokáig megfogják őrizni, az bizonyos!

A diákok am sehogy sem tudták bele-nyugodni, hogy haza is kell menni onnan, a hol oly pompásan mulattak kivilágos-kiviradtig — nem is mozdult egyikőjük sem a pavilonból 7 óráig. Ekkor a kis v suton muzsikaszó mellett bejöttek a városba.

Ez volt a majális! Ugy halljuk, hogy a tisztja jövedelem 140—150 frtra rug.

Most pedig szokás szerint a hölgyek névsorának kellene következnie, — de mivel oly sokan voltak, ezt ősszeirni nagyon bajos lett volna. — Hiányos névsort pedig az udvariasság sem enged meg. Ez is bizonyos, mily sok tánczosnő volt.

Cs. Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. Kiadó: Kutasi Imre.

SZABÓ LAJOS FIAI czégnél

nagyválasztékban kaphatók: Női ruha Zephirek, Legujabb francia batistok,

A hirneves cosmanósi gyárból: jó mosó Cretonok, Indish-Foulard, Ladies Mouslin és Atlas Satin.

Nagy raktár: Jutte gyapju hollandi, Tapestry és Brüssler

FUTÓ SZÖNYEGEK, Ablakfüggönyök, ÁGY- és ASZTALTERITŐK.

ad 418. szám. 1890.

Hirdetmény.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának az 1890. évi május 13-án 4068/1890. sz. a. kelt határozatával a kabai községhez újból építése engedélyeztetett.

A fent említett és 23,509 frt 83 krra előirányzott munkálatok foganatosításának biztosítása czéljából az 1890. év május hó 27-ik napjának d. e. 11 órájára a kabai községhez helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bantpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 órájáig a kabai előjárósághoz, annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szöben forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek, a hajdumegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál Debreczenben a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Kabán, 1890. május 14-én.

Az előjáróság.

Szent-Királyi és Kalenda Debreczen.

Padlózatok számára:
Keil Alajos
PADLÓZAT-FÉNYMÁZAT
(Glasur.)

mint legkitünőbb mázó-ló-szert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó, szép, fényes és tartós, — 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr.
— 1 kis " " " " 68 "

Keil Alajos Bécsből,

Viaszk-kenőcsét

mint legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szert kemény padló számára, —

Egy köcsög ára 60 kr.

legmelegebben ajánlja

Szent-Királyi és Kalenda,
DEBRECZENBEN, a városháza épületében.

Megrendelések olyan helyekről, hol raktárak nincsenek, Alois Keil, Wien IV. Resselgasse 5. gyári raktárában intézendők. Egy 5 kilós csomag ára 6 frt o. é.

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacsokat, melyek mentesek minden ártalmas anyagtól, a legnagyobb eredményt használhatók az altesti szervek betegségeinél, könnyen használtak és vértisztítók; egy gyógyszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártatlanabb.

székrekedéseket

a legtöbb betegségeknek e biztos forrását olvasni és czukrozott alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. — Ezen labdacsokat dr. Pitha udvari tanácsostól igen megtisztelő bizonyítvánnyal lettek kitüntetve.

Egy 15 labdacsozt tartalmazó doboz 15 kr. Egy heger, (8 doboz 120 labdacso) ára csak 1 frt. o. é.

OVAS! Minden doboz, a melyen e czél: gyógyszer "zum heiligen Leopold" nem áll és a hátsó oldalán vedjgyünk nem hordja, egy hamisítvány, melynek megvetésétől a közönség óvat! Igen kell figyelni, hogy ne rossz, s nem semmi eredményt fel nem mutatható, de épséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan Neustein-Fele Erzsébet labdacsokat kell kérni és ezek a borkövek és hasznai utasításon az itt látható aláírással el látva. — Forrást Bécsben: Apotheke "zum heiligen Leopold" des Neustein Ph., Belváros, Ecke der Plank und Spiegelgasse. Raktár, Debreczenben Rothscheek V. Emil és Tóth Béla (előbb Gölti Naudor) gyógyszerárában.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. járásbírósnak 16.412.1887 P. és 11.289 1888 P. számú végzése folytán Rózenzweig Lajos javára Berkesz István és neje ellen 520 frt tőke, ennek 1887 december 6-tól járó 6% kamata és összesen 131 frt 47 kr perköltség köveztelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával lefoglalt 389 frtra becsült lovak, lóraváló szerszámok, kocsik, termények és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés után eladtnak. Mely árverésnek az 5546/1890. P. sz. végzés folytán a lovakra, lószerszámok és kocsikra a debreczeni lóvásártéren leendő eszközlésére 1890. június hó 3-ik napjának d. e. 9 óráját, a hombár, ládák stb. ingókra ugyanazon nap d. u. 3 óráját alperesek garai utcza 1360. sz. alatti lakásokra, a termények ra pedig 1890. június hó 4-ik napjának d. e. 10 óráját az Ondódon, alperesek tanujára, határidőül kitűzöm és arra a venni szándékozók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a lefoglalt ingóságok becsáron alól is el fognak adadni, készpénzfizetés mellett.

Kelt Debreczen, 1890. évi május. hó 19. napján.

Sugár Gyula,
bir. kiküldött.

Kaszanyitzky Endre

előbb
KUHINKA ISTVÁN K.
DEBRECZENBEN,

ajánlja üveg-, porcellán-, lámpa- és háztartási cikkek nagyválasztékával berendezett raktárát.

Tavaszi- és nyári idényre különlegesen:
tükörözött kertigolyókat,
gráciai aranyhalakat,
IGEN CSINOS
haltartókat és virágtartókat.

Szabadalmazott étel- és palackhűtő

JÉGSZEKRENYEKET,

legjobbnak bizonyult egészségi

szódavíz készülékeket

minden nagyságban.

BERNDORFI CHINAEZÜST és ALPACCA
evőeszközök

20 évi jó állás mellett.

Arjegyzékekkel kívánatra bérmentve szolgálok

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

A LEGJOBB
brünni szövetekeket

gyári áron szállítja a posztó gyári-raktár

SIEGEL-IMHOF

Brünnen.

Egy elegáns tavaszi vagy nyári

férfi öltönyre

elegendő 6.10 mtr. végekben, azaz 4 bécsi rőf, 1

v.g. ára:

4 frt 80 kr közönséges,

7 frt 75 kr finom,

10 frt 50 kr finomabb,

12 frt 40 kr legfinomabb

valódi gyapjúból.

Továbbá kaphatók legnagyobb választékban: selyemmel szövött kammgarnok, felöltő szövetek, loden vadászok és turisták számára, peruviano és tosking szalon öltönyökre, szabály szerinti posztók hivatalnokoknak, mosható czérszövetek férfiak és gyermekek számára, valódi pique-mellény-szövetek stb. stb. Jó árúért és pontos szállításért kezeskedünk. Mintak ingyen és bérmentve.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi gyógyítás.
Nyári gyógyítás.
Őszi gyógyítás.
Téli gyógyítás.

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-jegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestibajok, gyomorgörés, nyak-, gyomorgörés, székrekedésnél, májbajok, vertigo, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárában.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utóvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozással az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és sajnálatos írtam híressé meg"-et mondom érte; ezek a gyomrot jóva és a főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel
Steinko P. J. lelkész Honnenschlag-ban.

MOLL FELE FRANCIA BORSZESZ ES SO

Legjobb bedörzsolő-szer
köszvény
csúsz
és minden meghűlési betegségek ellen.

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A. védjegyet és aláírását viseli.

Bedörzsolésül sikeres használati köszvény, csúsz, mindennemű testfájásnak és bennlásnál; borogatás utáni minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen roszullet, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárában és anyag kereskedéseiben.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utóvét. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet ónjosk tartani magamánál.

Mely tisztelettel
Hornof, lelkész Mienolup-ban.

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothscheek gyógyszer., Tóth Béla gyógyszer., Szent-Királyi és Kalenda, Gerébi Fülöp.

2977
1890 tkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy b-ujvárosi árva pénztár és kórház alap pénztára mint végrehajtónak id. Hüse Gábor hagyatéka képviselőjében örökösök végrehajtást szenvedők elleni 471 frt 11 kr és 300 frt tőkekövetelés és járuléki iranti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén levő, B-Ujváros határában fekvő, a b-ujvárosi 1188 sz. ljkvben A I, 1219. 1548/a, 2353/a, 2619/a, 2765/a, 3170/b hrsz. birtokból néhai Hüse Gábort illető fele része vagyis 1/2 urbéres telki birtok részre az árverést 490 frt — krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1890. évi július hó 8-ik napján délelőtt 8 órakor B-Ujváros nagy községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtnak tognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 49 forint — krt készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi November hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes papirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről a kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1890. április hó 22-ik napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly,
kir. tszéki bír.

Arverési hirdetményi kivonat.

A h-böszörményi kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Szabó István, illetve Horváth Juliánna Szabó Istvánné árverési vevő elleni végrehajtási ügyében, végrehajtást szenvedő a debreczeni kir. törvényszék (a h-böszörményi kir. jbróság) területén levő és a h-böszörményi 1520. szám alatti ljkvben foglalt A I. hrsz. alatti 1628. népsor számú ház és udvarból álló ingatlanra az árverést 450 frt 50 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890-dik évi június hó 4-dik napján délelőtt 9 órakor ezen kir. járásbírósnak telekkönyvi helyiségében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtnak tognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át, vagyis 45 frt 05 kr készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről a kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt H-Böszörményben a kir. jbróság telekkönyvi osztályánál, 1890. évi április 20-án.

Deák,
kir. aljárásbíró.

1890. évi május. hó 19. napján.

Nevezet legujabb törvényekről, hogy Magyarországon az alulírt törvényeket nem a kir. hatalom, hanem a nemzetgyűlésnek kell elfogadnia, és a törvények csak akkor válnak törvényvé, ha a nemzetgyűlés által elfogadották.

De nem mi jó másoké. Ő jó nem engedi. jót más akar. Csodálat az hinni, mert talán törvény pontjában így ezt ugyan ember örömlésre találni.

Hu rem ténék többsé magát a nem. Miért? Szabó járn szervez Sza b a d, h ja! De hát mert felszók a magyar em tarthassa mag. Az a kö nyira a saivé kik a függ törvényjavasló állampolgárok a kit az udra gyar állampol bujdosó, a szall messze hajjal, hívó sz. Hát ha tanák be. Megtiltanak kübbe fogadjá dása? Kérdése jak megtörtöl, dokolva magát sa? Hogy tül gal az legyen. gári jogokat a gokra szólt len, a mely Szép lát 1715-ben vil Rákóczyékat. Ebben az szágban, m Lajost!

Le az e igazság, a mi ben az őszint zik! Miért ne nem akarjuk olyan törvény zeti képvisel az egész ne az egész ud törvény, a Kossuth mag. Ha azt mondj javaslat ne mindazokra megmenti ho ben saját hib miért nem m férfiakhoz ill a törvény, ill vonatkozik.